

efter de Forhandlinger derom, som allerede have fundet Sted idag, i Meget maa kunne slutte mig til, hvad der er blevet fremført af forskjellige af de foregaaende Talere, og navnlig kan jeg i alt Væsentligt slutte mig til det af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) holdte udtømmende og, som det forekom mig, høist fortrinlige Foredrag. Jeg skal derfor udtale mig forholdsvis kort om Sagen, som den nu foreligger. Det er en Selvfølge, at hele Takkegangen i mit Foredrag i denne Sag maa blive væsentlig modificeret ved de Indskrænkninger i samme, som jeg er nødsaget til at gjøre for ikke at trætte det høie Thing med Gjentagelser. — Den Takke, hvorfra Fleertallets Forslag under Nr. 18 gaaer ud, er ikke ny, hverken i Udlandet eller her i Landet. Ikke alene paatænkes der jo, som vi have hørt, fra Regeringens Side at indføre noget Eignende i forskjellige Institutioner, men noget Saadant eksisterer allerede ved flere bestaaende Indretninger. Det har saaledes i mange Aar bestaaet for Nationalbankens Vedkommende, og ligeledes i en lang Aarrække for det sjællandske Jernbaneselskabs Vedkommende. Det er ogsaa af det ærede Udvalgs Fleertal selv blevet antydet, at der finder nogen Analogi Sted imellem Takken i dets Forslag og det lovbestemte Forhold i Henseende til Embedsmænds Forsørgelse af deres Enker. Jeg maa dog herved strax bemærke, at den Analogi, som i denne sidste Retning kan drages fra det hidtil for Statens Vedkommende Bestaaende, brister paa et meget væsentligt Punkt. Naar det nemlig ved Loven af 5te Januar 1851 i Overensstemmelse med, hvad der tidligere fandt Sted, er paalagt Embedsmændene, at forsikre deres Enker en Enkeforsørgelse, da er det ved Siden af den Forsørgelse, som lovbestemt tillægges dem af den almindelige Statskasse. Den Forsørgelse, hvortil de selv skulle yde Bidrag, kommer altsaa, vel at mærke, altid til at staa ved Siden af Statskassens og kan ingenlunde træde istedetfor nogen Deel af dennes Forsørgelse. Det er saaledes en meget væsentlig Forskjel, der finder Sted imellem det Forslag, der nu foreligger, og den ældre Indretning,

som i saa Henseende kan siges allerede at være kjendt i vore Statsforhold.

Jeg vil ikke udtale, at jeg finder Fleertallets Forslag under Nr. 18, som det foreligger, at være i Strid med Grundloven, men jeg kan rigtig nok ikke negte, at det dog forekommer mig at være i aldeles bestemt Strid med den Takke, som ligger til Grund for § 22 i den oprindelige Grundlov af 5te Juni 1849 og den tilsvarende, forsaavidt aldeles overensstemmende Bestemmelse i den reviderede Grundlov. Hvad var nemlig Diemedet med den nævnte Bestemmelse i Grundloven? Diemedet var naturligvis ikke at begunstige Embedsmændene og at lade dem fremtræde som en særlig favoriseret Stand, der paa de øvrige Statsborgeres Beføstning skulde værnes i forskjellige Retninger. Diemedet dermed var heller ingenlunde fornemmelig at sikke Stats-tjenesten dygtige Embedsmænd og at gjøre dette paa forholdsvis billigere Vilkaar, end om man udbetalte dem Alt, hvad der kunde tilkomme dem, i Form af Løn. Nei, jeg tør nok sige, at Hoveddiemedet dermed var at sikke Embedsstanden imod Ministerwillkaarlighed, og dette Diemed vil nu uensynligen i en ganske overordentlig Grad modvirkes, hvis man gaaer ind paa Fleertallets Forslag. Det er en Selvfølge, at, naar et Ministerium ikke kan foretage en Række af Affædigelser af politiske Grunde eller af Nepotisme osv., uden at det, naar Rigsdagen derefter træder sammen, vil medføre, at Ministeriet maa fremlægge en betydelig Liste over Affædigelser og en betydelig Pensionsliste, som i den Anledning er paaført Statskassen, saa vil det være vanskeligere for Ministeriet at undrage sig det af saadanne Affædigelser flydende Ansvar: Misbilligelse eller endnu videre Skridt, som maatte følge deraf fra Folkerepresentationens Side, end naar det hele Resultat af de foretagne Affædigelser indskrænker sig til et forholdsvis ringe Pensionsbeløb, maaskee i mange Tilfælde endog saa til slet Intet, idet de affædigede Embedsmænd allerede ved Afdrag i deres egne Indtægter havde kjøbt sig den Pension, der tilkommer dem. Jeg kjender Lande og navnlig et Land, hvor man i høi Grad føler Ulem-